

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

DIRECȚIA GENERALĂ DEZVOLTARE RURALĂ
AUTORITATEA DE MANAGEMENT PENTRU PNDR

București,

Nr. 203525 din 31. 01. 2023

Se aprobă,
Director General
Elena-Daniela REBEGA

NOTĂ

privind propunerea de modificare a SDL nr. 1, complexă, anul 2022,
a Asociației LEADER Csik, jud. Harghita

În conformitate cu prevederile *Manualului de Procedură pentru coordonarea, verificarea și monitorizarea implementării Strategiilor de Dezvoltare Locală*, evaluarea propunerii de modificare a SDL a fost realizată la nivelul CDRJ Neamț/CDRJ Suceava și la nivel central în cadrul SLIN.

Ca urmare a analizării documentației transmise de Asociația LEADER Csik, înregistrată la CDRJ Neamț sub nr. 9164/30.12.2022, propunem spre aprobare următoarele:

1. Modificarea ANEXEI 4T - *Planul de finanțare*, după cum urmează:

- Diminuarea alocării financiare pe măsura M8/6B „*Dezvoltarea armonioasă a spațiului rural*” de la 1.531.963,51 euro la 1.444.963,49 euro prin realocarea sumei de 0,02 euro către măsura M1/1A - „*Înființare prin cooperare a formelor de integrare agricole și de mediu*” și a sumei de 87.000 euro către măsura M12/4B „*Ameliorarea efectelor schimbărilor climatice*”.
- Modificarea secțiunilor ”*Contribuția publică nerambursabilă/prioritate (FEADR+Buget național EURO)*” și ”*Valoare procentuală*” pentru prioritățile P1, P4 și P6 în urma realocărilor financiare.

2. Modificarea Cap. V: *Prezentarea măsurilor*, după cum urmează:

- Modificarea fișei măsurii M1/1A ”*Înființare prin cooperare a formelor de integrare agricole și de mediu*”, la punctul 10. *Indicatori de monitorizare*, prin majorarea indicatorului de monitorizare ”*Cheltuieli publice totale (Euro)*” de la 29,465.02 euro, la **29,465.04 euro** în corelare cu *Anexa 4T - Planul de finanțare*.

Asociația LEADER Csik

Adresa: comuna Siculeni, nr.45, Jud. Harghita, tel. 0745654922, site: www.csikleader.ro

E-mail: office@csikleader.ro

DIRECȚIA GENERALĂ DEZVOLTARE RURALĂ - AUTORITATE DE MANAGEMENT PENTRU PNDR
Bulevardul Carol I nr. 2 - 4, sector 3, București, cod 030163

Telefon: (004) 021.307.85.65

Fax: (004) 021.307.86.06

E-mail: pndr@madr.ro

www.madr.ro

- Modificarea fișei măsurii M5/6A „Înființarea întreprinderilor neagricole”, astfel:
 - la punctul 5. *Tip de sprijin*, se modifică cea de-a șasea cerință a Planului de Afaceri de la nouă la șase luni, textul final aprobat fiind: “*Implementarea planului de afaceri trebuie să înceapă în termen de șase luni de la data deciziei de acordare a sprijinului*”;
 - la punctul 7. *Condiții de eligibilitate*, se elimină două condiții de eligibilitate “*Înregistrarea codului CAEN specific al activității în termen de 3 luni de la data semnării contractului de finanțare*” și “*Solicitantul, prin Planul de afaceri, trebuie să creeze un loc de muncă cu normă întreagă. Constituirea de PFA sau I.I. este constituire de loc de muncă*” și se actualizează termenul final de implementare a planului de afaceri până la sfârșitul anului **2025**.
 - la punctul 8. *Criterii de selecție*, se elimină două criterii de selecție “*Proiectele care își asumă aderarea la sisteme de calitate (ex: clasificarea locurilor de cazare în mediul rural)*” și “*Proiectele care folosesc resurse locale*” și se adaugă alte două criterii “*Crearea de loc/locuri de muncă*” și “*Activități de producție*”;
 - la punctul 9. *Sume (aplicabile) și rata sprijinului*, se modifică termenul acordării ratelor de sprijin de la 4 ani la **30 luni**.
- Modificarea fișei măsurii M6/6A „Dezvoltarea întreprinderilor neagricole”, astfel:
 - la punctul 7. *Condiții de eligibilitate* se elimină condiția de eligibilitate „*Solicitantul, prin Studiul de fezabilitate/Memoriu justificativ/Cerere de finanțare, trebuie să creeze un loc de muncă cu normă întreagă. Constituirea de PFA sau I.I. este considerat creare de loc de muncă*” și se introduce condiția de eligibilitate „*Sediul social al solicitantului trebuie să fie situat în teritoriul GAL*”.
 - la punctul 8. *Criterii de selecție*, se elimină criteriile de selecție “*Proiectele care își asumă aderarea la sisteme de calitate (ex: clasificarea locurilor de cazare în mediul rural)*” și “*Proiectele care folosesc resurse locale*” și se adaugă alte două criterii de selecție “*Proiectele ce vizează activități de producție în conformitate cu prioritizarea din Anexa 7*” și “*Proiecte care presupun crearea de loc/locuri de muncă*”.
- Modificarea fișei măsurii M8/6B „Dezvoltarea armonioasă a spațiului rural”, la punctul 10. *Indicatori de monitorizare*, prin diminuarea indicatorului de monitorizare “*Cheltuieli publice totale (Euro)*” de la **1.531.963,51 euro**, la **1.444.963,49 euro**, în corelare cu **Anexa 4T - Planul de finanțare**.
- Introducerea unei noi măsuri M12/4B „Ameliorarea efectelor schimbărilor climatice”

Tipul măsurii:

SERVICII

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Schimbările climatice afectează România atât din perspectiva calității vieții, instabilității serviciilor economice și sociale, cât și din perspectiva desfășurării activităților sectoriale (agricultură, silvicultură, pescuit, industrie, energie, transport, construcții, turism, etc).

Conform studiului efectuat de Ministerul de Mediu, (<http://mmediu.ro/categorie/schimbari-climatice/1->), din 1901 până în prezent, România a avut în fiecare deceniu de la unul până la patru ani extremi de secetoși/ploioși, un număr tot mai mare de secete fiind identificate după anul 1981.

Conform analizelor naționale, analiza variației multianuale a precipitațiilor anuale pe teritoriu indică apariția după anul 1980 a unei serii de ani secetoși, datorată diminuării cantităților de precipitații, corroborată cu tendința de creștere a temperaturii medii anuale. În plus, diminuarea volumului de precipitații a condus la scăderea exagerată a debitelor pe majoritatea râurilor țării. În plus, estimările IPCC indică faptul că precipitațiile din regiune se vor modifica, astfel încât iernile vor deveni mai umede și verile mai uscate. Astfel, sub aspect pluviometric, tendințe de creștere ale cantităților de precipitații sezoniere sunt prezente în anotimpul de toamnă. Iarna, primăvara și vara au fost identificate tendințe semnificative de descreștere a cantității de precipitații, alternate de episoade cu precipitații zilnice peste 20 litri/mp care generează la nivel local viituri rapide, care sunt din ce în ce mai frecvente, pe fondul creșterii ratei intensității ploii în intervale scurte de timp.

În analiza SWOT a Strategiei de Dezvoltare Locală 2014-2020 a Asociației LEADER "Csík" s-a identificat ca și un risc creșterea perioadele cauzate de evenimente climatice, care pot conduce la lipsa sau insuficiența stratului de zăpadă în sezonul de iarnă; temperaturi neobișnuite pentru anumite perioade ale anului.

Pentru ameliorarea situației cauzată de creșterea riscurilor climatice se propune elaborarea unor studii hidrologice, sau alte studii, precedat de analiza situației teritoriale. Studiul poate fi elaborat direct de beneficiarul proiectului, sau există posibilitatea ca beneficiarul să realizeze activitățile suport, iar elaborarea propriu-zisă a studiului hidrologic/sau alte activități legate de schimbările climatice să fie externalizate de către un expert/un grup de experți, firme specializate în domeniu.

Astfel măsura atipică M12/4B contribuie la obiectivele de dezvoltare rurală formulate în art. 5 din Reg. (UE) nr. 1305/2013, litera (4) refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor care sunt legate de agricultură și silvicultură, cu accent pe următoarele aspecte, punctul b) - ameliorarea gestionării apelor, inclusiv gestionarea îngrășămintelor și a pesticidelor.

Obiectivul de dezvoltare rurală contribuie la asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice și la obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiei și a comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă, conform art. 4 din Reg. (UE) nr. 1305/2013, prin:

- a) asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice;
- b) adaptarea la schimbările climatice;
- c) favorizarea competitivității agriculturii;
- d) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunitarilor rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă, conform art. 4. Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Obiectivele specifice ale măsurii sunt:

- atenuarea schimbărilor climatice prin elaborarea de studii hidrologice
- sensibilizare ecologică și/sau arhitecturală (peisagistică);
- elaborarea, întocmirea studiilor și/sau planurilor;
- întocmirea materialelor de informare și realizarea acțiunilor de conștientizare;
- investiții realizate cu caracter pilot;

Măsura contribuie la prioritatea P4 refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor care sunt legate de agricultură și silvicultură și la prioritatea secundară P6 promovarea incluziunii

sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale și, prevăzute la art. 5 din Reg. UE nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 4B - Ameliorarea gestionării apelor, inclusiv gestionarea îngrășămintelor și a pesticidelor.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013: protecția mediului și atenuarea schimbărilor climatice și de adaptarea la acestea, în conformitate cu art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013).

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: M3/3A Sprijinirea investițiilor formelor de integrare agricole noi și a celor existente

Sinergia cu alte măsuri din SDL: M4/4A Măsura este Protejarea patrimoniului natural -

2. Valoarea adăugată a măsurii

Valoarea adăugată a măsurii este dat de impactul generat de aceasta la nivelul unui teritoriu care din punct de vedere hidrologic este omogen. Acest tip de măsură va genera noi proiecte și va contribui la utilizarea eficientă a apei de unde care rezultă un impact redus asupra mediului.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Regulamentul nr. 1305/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr. 1303/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul nr. 1407/2013 cu modificările și completările ulterioare;

Regulamentul (UE) nr. 2094/2020 al Consiliului din 14 decembrie 2020 de instituire a unui instrument de redresare al Uniunii Europene pentru a sprijini redresarea în urma crizei provocate de COVID-19.

Regulamentul (UE) nr. 702/2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale ca fiind compatibile cu Piața internă, în aplicarea art. 107 și 108 din TFUE

Legislație Națională HG nr. 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului; Ordinul nr. 135 din 10 februarie 2010 privind aprobarea Metodologiei de aplicare a evaluării impactului asupra mediului pentru proiecte publice și private;

Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale - Republicată, cu modificările și completările ulterioare; Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale - Republicată, cu modificările și completările ulterioare;

Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor legii fondului funciar nr. 18/1991 și al legii nr. 169/1997;

OUG nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale, cu modificările și completările ulterioare;

HG nr. 229/2009 privind reorganizarea Regiei Naționale a Pădurilor - Romsilva și aprobarea R de organizare și funcționare;

Legea nr. 46/2008 - Codul silvic, cu modificările și completările ulterioare;

Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare, cu modificările și completările ulterioare;

H.G. nr. 793/2016 pentru aprobarea Programului național de reabilitare a infrastructurii principale de irigații din România "Managementul bazinelor hidrografice stabilit în conformitate cu Directiva cadru privind apă - Directiva 2000/60/CE", cu modificările și completările ulterioare.

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Studiul poate fi elaborat direct de beneficiarul proiectului sau există posibilitatea ca beneficiarul să realizeze activitățile suport, iar elaborarea propriu-zisă a studiului hidrologic (sau alte studii) să fie externalizată către un expert. Studiile pot fi realizate de entități juridice care au ca obiect de activitate realizarea de studii, sau alte activități adiacente, cum ar fi colectarea de date, prelucrarea de date, realizarea de analize, etc.

Studiile elaborate/rezultatele studiilor vor fi puse la dispoziție necondiționat către GAL LEADER Csík sau autoritatea locală/autoritățile locale, fiind utilizat în folosul teritoriului vizat.

Beneficiari eligibili:

Beneficiarii direcți sunt:

Entități publice:

Autorități publice locale și asociațiile acestora.

Entități private:

ONG-uri definite conform legislației naționale în vigoare;

Beneficiari indirecți (grup țintă):

- populația locală;
- întreprinderi și societăți comerciale înființate și/sau dezvoltate în teritoriu;
- ONG-uri din teritoriu.

5. Tip de sprijin

În conformitate cu prevederile art. 67 al Reg. (UE) nr. 1303/2013, tipul de sprijin al acestei măsuri se asigură prin:

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2013, numai în cazul proiectelor de investiții.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

În cadrul măsurii, sprijinul va fi acordat investițiilor corporale și necorporale pentru:

- Investiții aferente realizării de studii cu privire la zonă în cauză și de studii de fezabilitate, precum și costurile aferente elaborării unui plan de afaceri;
- Realizare de Master Plan General de gospodărire a apelor
- Elaborarea de studii (hidrologice, topografice, geologice, hidrogeologice și/sau alte studii)
- Activități de promovare;
- Realizare materiale informative și promoționale;
- Onorarii consultanta și management în limita a 5% pentru proiectele care prevăd simpla achiziție.

În cadrul consultărilor cu actorii locali din teritoriul LEADER „Csík”, cu privire la nevoile curente existente la nivel comunităților locale, precum și despre noua perioadă de programare reprezentanții a 6 autorități locale au formulat o propunere de proiect, care are la bază parteneriatul între cele 6 autorități și actorii locali relevanți din aceste comune (composesorate, fermieri, cooperative agricole) și vizează realizarea unui studiu hidrologic al teritoriului acoperit prin parteneriat.

Studiul hidrologic are drept scop evaluarea situației și formularea de propunerî în ceea ce privește sustenabilitatea, competitivitatea și eficientizarea agriculturii în zona vizată iar realizarea acestui studiu ar facilita accesarea de fonduri nerambursabile din noua perioadă de programare 2023-2027 (de exemplu în vederea dezvoltării unui sistem de irigații în zona vizată de parteneriat).

7. Condiții de eligibilitate

Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
Solicitantul trebuie să demonstreze corelarea investiției cu o strategie de dezvoltare locală și/sau județeană aprobată;
Investiția să se realizeze în teritoriul LEADER Csík
Investiția să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut prin măsură;
Investiția trebuie să demonstreze necesitatea, oportunitatea și potențialul economic al acesteia;
Solicitantul se angajează să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani, de la ultima plată.

8. Criterii de selecție

- Numărul de parteneri/membri implicați;
- Numărul de beneficiari finali vizati în grupul țintă;
- Proiecte care demonstrează contribuția la dezvoltarea echilibrată a teritoriului vizat, reducerea efectelor schimbărilor climatice

Criteriile de selecție vor fi detaliate suplimentar în Ghidul Solicitantului și vor avea în vedere prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Valoarea maximă a unui proiect este de 87.000 euro/proiect.

Intensitatea sprijinului nerambursabil:

- pentru operațiunile negeneratoare de venit: până la 100%.

Sprijinul public nerambursabil pentru proiectele care intră sub incidența regulii de minimis conform Regulamentului UE nr. 1407/2013, ajutoarele de minimis pe perioadă de 3 ani fiscale de către un beneficiar nu va depăși plafonul maxim al ajutorului public de 200.000 Euro/beneficiar.

10. Indicatori de monitorizare

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare	Valoare (2025)	țintă
4B	Suprafața totală agricolă (ha) Suprafața totală forestieră (ha)	2000 ha	
specific	Cheltuieli publice totale (Euro)	87.000 euro	
specific	Număr de beneficiari sprijiniți	1	

3. Modificarea Cap. X: Planul de finanțare și a Cap. IV. Obiective, priorități și domenii de intervenție în corelare cu Anexa 4T.

Atragem atenția asupra obligației GAL de a respecta toate prevederile Ghidului Grupurilor de Acțiune Locală pentru implementarea Strategiilor de Dezvoltare Locală privind comunicarea și transparența, inclusiv prin publicarea pe pagina de internet a GAL atât a strategiei inițiale cât și a tuturor variantelor actualizate ale acesteia. Fiecare modificare de strategie generează o nouă versiune a SDL (SDL în track changes + Nota privind propunerea de modificare a SDL - formularul F6).

De asemenea, trebuie să aveți în vedere includerea în documentația de accesare a măsurilor din SDL care urmează a fi lansate, a termenului maxim de finalizare a proiectelor - **31.12.2025**, iar pentru proiectele care se supun *ajutorului de minimis*, a termenului maxim de contractare - **31.12.2023**.

Vă rugăm să aveți în vedere ca implementarea SDL să se realizeze cu respectarea legislației naționale și europene, a condițiilor de eligibilitate, cu menținerea criteriilor de selecție care au fost punctate la evaluarea strategiei și îndeplinirea obiectivelor specifice ale SDL.

Propun spre aprobare,

Director general adjunct
Bogdan DUMITRESCU

